

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת ויצא

ט' כסלו תשפ"ו

שנה כ"ו גליון אלף דל"ט

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
5:49	5:16	4:14	
5:53	5:15	4:00	ירושלים
5:42	5:30	4:12	באר אפרק

פרקים נבחרים
וסיפורים נפלאים
ותולדות חיים
מרבתינו הק'
מתוך הספר החדש
"מגדל דוד"

התקרבותו להרבי מלובלין

פגישתו עם הרבי מלובלין
אצל הרח"ק רבי אלימלך
מליזענסק

מעשה משירובי בן הגנרל

ובת הפקר

סיפר אדמו"ר הרח"ק
ממאגליניצא זי"ע:

בנסעו לליזענסק, הכיר שם
הרח"ק רבי דוד מלעלוב את
הרבי מלובלין, שאז עוד היה
גר בלאנצהוט, והיה מגיע
לרבו הקדוש בעל נועם
אלימלך.

פעם הגיע הרבי מלובלין
לשבת לליזענסק, ורבי דוד
הלך לאכסניה שלו לקבל את
פניו. היה זה בערב שבת
סמוך לבין השמשות, ורבי
דוד חשב שבגלל שהשעה
כבר מאוחרת, לא ניהא דעתו
של הרבי מלובלין שהוא
יתעכב שם, ולכן מיד אחר
קבלת שלום מהרבי מיהר
הוא לצאת מחדרו.

אך הרבי מלובלין שלח אחריו
את משמשו והחזירו. כשחזר,
שאלו הרבי: "רבי דוד, הנני
רואה שאתה ממחר ללכת
מפני קדושת השבת
הממשמשת ובאה, ווייסט
איחר ווען ס'איז שבת?"
("האם יודע אתה אימתי היא
שבת?")

ענה הרח"ק רבי דוד: "כן,
יודע הנני מתי מתחיל אור
השבת להתנוצץ. זעהט
איחר, ווען עם ווערט שבת,
קלאפט אן ביי מיר די האנד"
("רואים אתם, כאשר נהיה
שבת, הגידים שבידי
מתחילים לדפוק מרוב
יראה"), והוא הרים את בגדו
והראה לרבי את גידי ידיו
המנוקשים.

בהשי"ת הטוב והמיטיב לכל, וזה
"ויפגע במקום", באיזה מקום איד
שיהיה, באיזה מצב שבו הוא נמצא,
אל יתייאש עצמו מן הרחמים.

*

או"י "ויפגע במקום" וברש"י כמו ופגע
ביריחו ע"כ עיי"ש, דהיינו הכוונה הוא
שיעקב אע"ה במקום הזה פגע

כביכול בבוא ית"ש, כאשר הנפגש עם חבירו פנים בפנים, כך
נפגש יעקב אבינו בתפילה זו עם כביכול הבורא פנים בפנים,
וכידוע מהרח"ק מברדיטשוב זי"ע ששח פ"א בצפרא דשבתא
קודם התפילה "איינט גייט מען זיך זען מיטען בינדיגער", דהיינו
עם כביכול יתברך.
והעידו צדיקים דעד שהגיע בתפילה ל"וכרות עמו הברית", כבר
נתראה עם כביכול יתברך שמו.

וישכב במקום ההוא (כח, יא)

ג"כ בשבחו של יעקב הפסוק מדבר, דדרך העולם הוא באחד
שהוא במצור ומצוק מהקורא אותו ואימת מות עליו, אז אין לו
מנוחה ואינו יכול לישון בלילות.

אך יעקב אבינו על אף שברח מעשיו אחיו שחפץ להורגו, וכן
אחר שתפסו אליפו ונטל ממנו כל ממונו, עכ"ז בטח אך ורק בה'
בשמחה ובטוב לבב, וגם זאת "וישכב במקום ההוא", ללא שום
מורא, הוא שכב וערבה לו שנתו.

*

וישכב במקום ההוא (שם)

וברש"י באותו מקום שכב אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר
לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה.

ולכאורה צ"ל הלא איתא בגמ' (נדרים יג:) הנשבע שלא אישן
שלושה ימים מלקין אותו.

ואפשר לדייק בדברי רש"י מ"ש דרך בלילה לא שכב אבל ביום
אפשר דשכב, והוא עפ"י מה דאיתא (עירובין סה.) לא איברא
לילה אלא לגירסא ולחד מ"ד אלא לשינתיה.

ושניהם עולים בקנה אחד, דבעת שרוב העם ישינים אז הת"ח
אפשר להם לעסוק בתורה ללא שום מניעה מהסובבים אותם,
ודווקא אז הוא הזמן של עסק התורה.

*

או"י שאף ביום ק"ו שלא ישן אלא נים ולא נים וכו', ומן השמים
סיבבו לזה שישן עתה, דהיה לו גילויים והשגות נשגבות בזמן
שינתו.

כדאיתא במדרש רבה בפרשתו, שהשיג בחלומו ענין מתן תורה
ובנין ביהמ"ק ושלש רגלים, והנה מלאכי אלוקים זה משה
ואהרן, עיי"ש ע"כ.

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר
שליט"א

"וילך חרנה"

אפי' שיעקב הלך לחרון לא היה בעצבות

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום
וכו' וישכב במקום ההוא (כח, י-יא)
וברש"י וז"ל שלא היה צריך לכתוב אלא וילך
חרנה, ולמה הזכיר יציאתו וכו' עיי"ש.

והנראה בזה דבא הכתוב להשיענו גודל
צדקת יעקב אע"ה, דעל אף שהוצרך לעזוב
מקום הקודש והמקדש ארץ אבותיו

הקדושים, אשר כל עבודתם כל ימי חייהם עלי אדמות היה בארץ
הזה ישיבת אברהם אבינו, ישיבת שם ועבר, ומצוות הכנסת אורחים,
וכדכתיב "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל-עליון" (כא,
לג). ויעקב אבינו כשהוצרך לעזוב את הארץ אשר עיני ה' אלוךך בה
מקום אבותיו הק' וכו', מזה המחשבה לבד אפשר ליפול לעצבות
וכדומה, ועוד לאיזה מקום הלך, לחרון, שהוא מקום רשע ואנשי רשע
התגוררו שם, אז מחשבה זו של מאין באת- לארץ הקדושה, ולאן
אתה הולך - למקום אנשי רשע וכו', עאכ"כ שאפשר ליפול לידי
עצבות.

כמ"ש ולשבחו של יעקב הכתוב מדבר, שאף שהיה **ויצא יעקב מבאר**
שבע וכו' לא ארצה"ק והמקדש, ויתירה על כך וילך חרנה מקום אנשי
רשע, מ"מ לא התייאש כלל וכלל, ועצבות מאן דכר שמיא, אלא
התחזק בשמחה גדולה באמונה וביטחון לאדון הכל, וכמובא (מדרש
רבה) בפרשתו עה"פ ויצא יעקב רשב"ג פתח וכו' אמר יעקב אליעזר
בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתיב ביה וכו', חזר ואמר (יעקב
אע"ה) מה אנא מובד סברי מן ברי' [=וכי אאביד ואייאש סברי
ותקוטי מבוראי (עץ יוסף)] חס ושלום, לית אנא מובד סברי מן ברי'
אלא "עזרי מעם ה' וכו' עיי"ש עכדה"ק.

וזהו מה שמלמדנו קוה"ק יעקב אבינו ע"ה דאין ייאוש בעולם כלל,
ואפי' חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתייאש מן הרחמים,
ואין כוחו אלא בפה, ואין עומדים להתפלל אלא מתוך שמחה
ואורה אמונה וביטחון להבוכ"ע, דאין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה.
ולא עוד שלא נפל לתוך עצבות, אלא כמ"ש "ויפגע במקום", ואין
פגיעה אלא לשון תפילה, שתקין תפילת ערבית, דהיינו שיסד לנו
יעקב אבינו יסוד גדול בעבודת ה', דאף שהוא זמן של ערבית, דהיינו
חשכות בעולם, מ"מ אין להרפות מתפילה, אלא אדרבה יתאמץ יותר
ויותר בעבודת הלב זו תפילה מתוך שמחה גדולה.

וזהו פ"י הפסוק "אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלוקיו",
דלכאורה למה נקט דייקא אלוקי יעקב ולא שאר האבות, והנראה
דבא לרמוז ענין זה שליומד אותו יעקב שאף שיש חשכות בעולם ועת
צרה היא ליעקב, מ"מ אל יתייאש מן הרחמים ומן המיצר קראתי י-ה
עניי במרחב י-ה, כדחזוין אצל יעקב שכתוב ביה "ישראל נושע בה'",
בר"ג, ברוחניות, כמו שאנו רואים מה שאמר "ותרי"ג מצוות שמרתי
ולא למדתי ממעשי הרעים" של לבן, ובגשמיים כמ"ש "כי במקלי
עברתי את הירדן ועתה הייתי לשני מחנות", וק-ל יעקב בעזרו בא רק
ע"י שהיה שברו על ה' אלוקיו, שע"י האמונה וביטחון אך ורק בבוכ"ע
ומתוך שמחה, עיי"ז נתברך בכל הישועות ורחמים וכט"ס בגו"ר.

*

וזהו "ויפגע במקום", כאמור שבכל מצב ששרוי בו, יש לאדם להתחזק

מגדל דוד

סיפורים מופלאים מרבוה"ק מלעלוב
המשך מעמ' א'

אמר לו החוזה: "אזוי ? ווייסט איהר יא ווען עס ווערט שבת. נו, וועל איך אייך דערציילן א מעשה: אן אפיצערס א טאכטער האט זיך פארליבט אין א גענעראלס א זון. כאטש עס איז נישט צו פארשטיין, אז וויבאלד דער זכר איז פון א גרעסערע דרגא און די נקבה איז פון א קלענערע דרגא, אז ער זאל דערפון ווערען א זיווג. אבער אז השי"ת הייסט, מוז דערפון ווערן א זיווג."

(אם כך, יודע אתה מתי השבת קריבה לבא. הואיל וכן, אספר לך סיפור: ופתח וסיפר, אשר בתו של פקיד רצתה להינשא לבנו של גנרל. ואף שאין זה מובן, כיוון שהזכר הוא במדרגה גדולה יותר ואילו הנקבה במדרגה נמוכה יותר, ומזה יהיה שידוך? אך כאשר השי"ת מצווה, מוכרח להיות מזה שידוך).
וסיים הרבי מלובלין את דבריו הקדושים ושאל את רבי דוד: השומעים אתם מה שסיפרתי לכם?

ענה רבי דוד: כן, הנני יודע. זהו משל על ענין פלוני בספר הקדוש "פרי עץ חיים", בדף פלוני.

הרבי מלובלין נתפעל מאד מתשובת הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב, ויחבק אותו וינשק לו, ויאמר: "נו, זייט בי מיר!" [היה אצלי]. כלומר, התחבר אל אנשי שלומי.

אחרי כן, כשהלך הרבי מלובלין אל הר"ה"ק רבי אלימלך לקבל שלום, אמר לו רבי אלימלך: "דו קומסט צו מיר נעמען מיינע חסידים? מיר וועלען דיר סיי ווי סיי געבען, נאר כאפ נישט [האם אתה בא אלי כדי לקחת ממני את החסידים שלי? אני אתן לך אותם בכל אופן, רק אל תחטוף]!"

(וכן היה, שלאחרי הסתלקותו של רבי אלימלך זי"ע, נסעו חלק מהחסידים שלו אל הרבי מלובלין).

ואכן, רבי דוד התחיל לנסוע גם אל הרבי מלובלין עוד בחיי הרבי רבי אלימלך זי"ע. [שיחות חיים]

תיאור הנסיעה ללובלין

ימים אחדים קודם חג השבועות התאספו חסידי הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב פרסא אחת סמוך לעיר לעלוב, וביניהם היו כמה מנגנים נפלאים. ויהי כאשר באו אל היער הסמוך ללעלוב התחילו לנגן, עד שקול הזמרה והנגינה היה נשמע עד העיר לעלוב. בשמחה גדולה ובקול רינה וצחלה צעדו אל העיר, ובאו אל ביתו של הר"ה"ק רבי דוד בקול רינה ותודה המון חוגג. ולא פסקו מלומר עד שרבי דוד יצא אליהם לחצר עם נרות דולקים בידו, כי זמן בואם היה כבר בחשכת הלילה.

מיד כאשר בא רבי דוד אל החבורה החל לומר תורה. פניו היו מזהירים כלפיד אש, וחיודושי התורה שגילה היה מתוך רשפי אש שלחבת. כך נמשך הדבר שעות אחדות, עד אחר הצות הלילה. אחר כך נתן להם שלום, והגיש להם יין שרף לומר לחיים, והם ליוו אותו לביתו בקול רינה.

למחרת היום הם התפללו יחד, ואחרי התפילה אכלו אצלו. ואחר הסעודה הם נסעו יחד אל הרבי מלובלין לחג השבועות, וכל אחד מהם נתן את כסף הוצאות הנסיעה להרה"ק רבי דוד מלעלוב שהוא היה המכנים והמוציא.

"ולבן וחצרות ודי זהב"

שנה אחת כאשר הגיעו המון אנשים ללובלין אל הרבי, וביניהם היו הרבה רעבי"ם ומנהיגי עדה, קם הר"ה"ק רבי מרדכי מסטאבניץ זי"ע, מחותנו של הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב [בתו היתה נשואה לרבי נחמיה בן הר"ה"ק רבי דוד], והוכיחם בתוכחתו של משה רבינו: "ולבן וחצרות ודי זהב".

וכך אמר: ישנם כאלו החושבים, שאם הם לובשים בגדי לבן ["ולבן"], הרי הם כבר נמצאים בתוך הקדושה לפני ולפנים. אך באמת נמצאים הם עדיין מבחוץ, בחצר ["וחצרות"]. ורצה רבי מרדכי להמשיך ולומר מוסר על המילים "ודי זהב".

אמר לו הר"ה"ק רבי דוד: מה רוצה המחנות מהם, הלא "ודי זהב", די ומספיק הזהב והמעוה, היינו הוצאות הדרך הרבים שהם מוציאים כדי לבוא ממרחקים ועד לכאן לרבי, ללובלין.

ריחם על הסוסים בנסיעה ללובלין

סיפר אדמו"ר הר"ה"ק רבי ישראל יצחק מווארקא:

כאשר מורי הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב היה שוכר עגלה לנסוע ללובלין, והדרכים ללובלין היו מלאות אדם מחסידים שנסעו להסתופף בצל רבם החוזה הקדוש, הם היו מזמינים כל חסיד שהיה הולך ברגליו בדרך להצטרף אליהם ולעלות אל העגלה.

וכך היו החסידים עולים על העגלה עם צרורותיהם, עד שהיה רבי דוד מחליט שהמשיא הוא כבר כבד מדאי עבור הסוסים. אז היה הוא מבקש מהחסידים שישאירו את צרורותיהם על העגלה, וימחלו נא לרדת ממנה וללכת אחריה ברגליהם עמו ביחד ללובלין.

הרבי בתפילתו לימרו שיחת עופות

פעם אחת בתפילה, בעת שאמר הרבי מלובלין "אין כאלקינו" בתנועותיו כפי שקיבל מהמגיד ממעזריטש וראוונא זי"ע, הלך תלמידו הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב והיכה באצבע צרדה בשמחה. ושאלו הר"ה"ק רבי ישראל יצחק מווארקא על סיבת שמחתו, ואמר לו הר"ה"ק רבי דוד: "הלא הרבי מלמד אותנו כעת שיחת עופות". [ספר "נפלאות הרבי"]

שולחן הרבי מלובלין מגיע עד לעלוב

כשהיתה המלחמה הגדולה בין מלך רוסיה ובין מלך צרפת, לא יכלו הרבה אנשים לנסוע

ללובלין, מחמת שהדרך היה שך [משובש] מכל הצדדים, ונסעו הם ללעלוב שהיה קרוב.

ושמעתי שפעם ישב הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב על שלחנו הטחור עם אנשי שלומי, ואמר: עתה אני יושב על שלחן הרבי [היינו הרבי מלובלין]. **ומיד** פירש בעצמו את דבריו ואמר: הנה אם העולם היו יודעים כמה גדול הוא הרבי מלובלין, היו כל העולם נוסעים אליו, וממילא היה שולחן הרבי נמשך ומתפשט עד העיר לעלוב, כי הרבה אנשים היו מיושבי שולחנו. ואני דוד הקטן מכולם, בטח הייתי יושב בסוף השלחן כמו שהנני יושב עכשיו.

ואם כך, הרי כשהנני יושב כאן, הרי שאני יושב בסוף שולחן הרבי, והשולחנות שבאמצע הם החסרים. **ובאותה** שבת אמר הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב בסעודה השלישית את התורה שהרבי השמיע באותו עת בלובלין. [ולי הכותב נראה לי עוד, כי ידוע דהשגחתו של צדיק הדור הוא על כל הדור בכל מקום שהם, ואם כן השגחתו היא גם כאן, כאילו שהיה יושב כאן].

וראיתי בספר הקדוש תפארת שלמה, על זה שאיתא בגמרא: "אשריך רבי יהודה בן בתירה שאתה בנציבין ומצודתך פרוסה בירושלים", שזהו קאי על צדיק הדור, והבן].

הקדוש שנשלח מן השמיים

להרה"ק רבי דוד מלעלוב היה מנהג, שכאשר נסע להרבי מלובלין וצ"ל, לקח עימו עוד כמה אנשים לשם, וכל אחד מהם נתן כמה מטבעות, וכך היה להם כסף עבור אוכל בדרך, וגם עבור עוד איזה ענינים שהם היו צריכין.

פעם אחת הוא הלך ללובלין עם חבורה וכל אחד נתן כמה מטבעות, והם השלישו את המעות אצל אחד מהאנשים, וקנו להם בכמה מטבעות. ומהנתור השלישו עוד הפעם אצל האיש הנ"ל, וכן היה איזה ימים.

ביום האחרון או עוד קודם לכן הם רצו לקנות עוד להם, והאיש שהשלישו אצלו את הכסף אמר שאין לו יותר מעות, ולא היה להם מאין לקנות להם.

ואף שלפי החשבון היה אמור עדיין להישאר להאיש הנ"ל עוד מטבעות אצלו, אבל מה יכלו הם לעשות אחר שאמר שאין לו יותר, והמשיכו ללכת הלאה. **פתאום** יצא "קאזאק" [איש חיל] אחד מהיער, ורץ ישר להאיש הנ"ל והכהו עם "הקארבאט" [מקל] שלו, ואמר לו: "אתה גנב! תן בחזרה את המעות שגנבת". והוא אמר שאין בידו כלום. והכהו הגוי שוב, עד שבעל כורחו הוכרח לומר את האמת שעדיין נשארו אצלו מעות. והתיר את האנפילאות [נעליים] שלו והוציא משם דינר זהב, והחזירו להם. ואז מיד הלך משם הקאזאק וחזר לתוך היער והם לא ראוהו עוד. **אמר** לו הר"ה"ק רבי דוד: מדוע הוצרכת לזה? מוטב היה שלא היית לוקח את הדינר זהב, והוא לא היה מכה אותך. ומעתה ראה שלא לעשות כך שוב. ובטח היה זה מעשה שטן, ואין אתה חייב בזה כלום.

[אמר הכותב: ידוע היטב אהבתו של הר"ה"ק רבי דוד מלעלוב לאיש הישראלי, ושלא היה יכול לראות ולשמוע שום רע על אחד מישראל ח"ו].

[המעשה הלז סיפר נכדו אדמו"ר הר"ה"ק רבי

מאטילי שליט"א מסאנסאווניץ]. **נכתב בס"ד ע"י ידידנו**

היקר הרה"ח ר' מתייתו בראדוויין שליט"א נכד לרבוה"ק.

ניתן להשיג את ב' החלקים בחנויות הספרים ובטל' 058-324-7623

'ויפגע במקום' אינפגיעה אלא לשון 'תפילה' מעלת התפלה מתוך בכיה, גדולה היא מאוד

ואולי י"ל דמ"ש רש"י כאן 'שלא שכב בלילה' שהיה עוסק בתורה, יתכן שבימים נתן תנומה לעפעפעיו כדי שיוכל להקדים, ורק בלילה לא שכב, כי הנה איתא בגמ' (עירובין סה, ב') שיטות אודות הלילה, לחד מ"ד לא איברא לילה אלא לשינתא, ולחד מ"ד לא איברא לילה אלא לגירסא, ויתכן שיעקב אבינו ע"ה סבר דלא איברא לילה אלא לגירסא, כי בלילה אין שום הפרעות ואפשר ללמוד בעיון רב, ולא ישן כלום בלילה, ורק ביום שכב מעט כדי שיוכל להתקיים, שהרי אדם בעוה"ל הוא רק בשר ודם, ואינו יכול להתקיים בלא שינה.

ובאופן אחר י"ל, שלא שכב בלילה, המוזה שביים בודאי לא ישן כלל, אלא אפי' בלילה גם לא ישן. ואף שאחז"ל (נדרים טז, א) שהאומר שלא אישן ג' ימים מלקין אותו וישן לאלתר, מפני שזהו נדר שאי אפשר לקיים, אך י"ל שיעקב התננום הפרעות ואפשר ללמוד בעיון רב, וזהו יאן ידי חובתו, כדי שיהיה נחשב שישן מעט ויכול להתקיים.

ועכ"פ בודאי אין לנו שום השגה ואין אנו יכולים להשיג את גודל מעלתו וקדושתו של יעקב אבינו ע"ה, יעקב שלימא.

ועפ"י אפשר לבאר מה שנקט רש"י את לשון 'לא שכב בלילה', אלא נקט 'לא ישן בלילה'. אמנם י"ל שאף שיעקב התננום מעט כדי שיוכל להתקיים, אך לא שכב במיטה, כי אע"פ שאי אפשר להתקיים בלא שינה, לזה יצא חובתו בנמנום כשהוא מיושב על גבי הכסא, כמ"ש (בראשית מט, יד) על ששכב שהוא 'דוב' בין המשפתיים, כלומר שביים בודאי לא ישן כלל, ואפי' בלילה גם לא עלה על יצועו לשכב, ורק כשהגיע לאפיסת המוחות נתננום מעט, וכשהתעורר המשיך להגות בתורה"ק באותו ענין ובאותה סוגיא שלמד קודם שנתננום, ואז 'תריך' את כל הקשיות ברמב"ם ובתוס' שהוקשה לו קודם שנדרם. ואין להקשות שיעקב אבינו ע"ה היה קודם הרמב"ם וקודם התוס', כי האבות הק' ברוב קדושתם השיגו את כל התורה, עוד קודם קבלת התורה בהר סיני, ולכל התורה כבר הייתה קודם מתן תורה, כמ"ש חז"ל (מנחות כט, ב) שכשעלה משה רבינו ע"ה למרום הראה לו הקב"ה את רבי עקיבא בן יוסף שעתידי לישב ולדרוש על כל תורה וכל תורה שלמה, וכן אחז"ל (ויקרא רבה פכ"ב, א) שהראה השני"ת למשה רבינו ע"ה כל מה שנתלמד ותיק עתיד לחדש בתורה הק', והאבות הק' השיגו את הכל עוד לפני קבלת התורה.

ועוד השי"ת שנוכח שתפלותו יתקבלו ברצון 'און מיר זאלן האבן גע'פועלט אלעס גוט', וירחם השי"ת שיהיה 'תרי"ג מצוות שמרתי' כראוי, ונוכח לעשות תשובה באמת ובאהבה, ויכלנו ביחד תעלה בקיום התורה והמצוות כראוי, ונתעלה בתורה ובעבודה ובגמילות חסדים ולהיות תמיד בשמחה.

וידעם השי"ת עליו ועל כל ישראל, וישמחה את כל הלבבות השבויים שבכלל ישראל, בכללות ובפרטות, וישמור שימיהם עליונה על כל ישראל הדרים בארץ הקודש, ועל כל ישראל הדרים בכל מקומותיהם, הנה לא נים ולא ישן שומר ישראל, ונוכח מולנו לרפואה שלימה וישועות שלימות ושמחה שלימה בגשמיות וברוחניות.

ונוכח מולנו לחיי ובני מוזוני רוחי וארימי בגשמיות וברוחניות, ופריסה טובה והרחבה גדולה בלא שום עגמת נפש, גזונסערהייט גרינגערהייט און פריילעכערהייט.

השי"ת ויכנו שנוכח מולנו לתורה וגדולה במקום אחד, ונוכח מולנו לישועה שלימה שמחה שלימה וגאולה שלימה בבנין בית המקדש, ועוד השנה הזאת בחנוכה ועוד קודם חנוכה נוכח מולנו לראות את הנרות בבית המקדש, וישועה ה' כהרף עין.

ובשמחה ובתפלה, ואכן זכה להושיע לישועה גדולה, שזכה להקים שבטי י-ה ונבוסף לזה זכה לעשירות גדולה, כך יכול כל אחד מישראל לזכות לישועה גדולה.

וכל זה נכלל בפסוק 'ויפגע במקום', שאפי' במקום והמצב שהיה שריו בו, התחזק יעקב אבינו ע"ה והתפלל לפני בורא כל העולמים מתוך שמחה, ואז זכה לישועה בכל מכל כל.

ובאופן אחר יש י"ש לבאר בפסוק 'ויפגע במקום', שתיבת במקום מתפרש על הבורא כל העולמים, כמו 'ברוך המקום ברוך הוא', שיעקב אבינו ע"ה התפלל בדביקות נפלאה כמו שעומד לפני הבורא כל העולמים, כי תיבת 'ויפגע' הוא לשון של פגיושה, כמו שני בני אדם, שזה בא ממקום א' וזה ממקום אחר והם נפגשים יחדיו ומדברים ביניהם, וכן התפלל יעקב אבינו ע"ה כמו שכביכול פגש את הבורא כל העולמים ועומד לפניו ורואה אותו, על דרך (איכה, ב) (ט) 'שפכי כמים לבך נוכח פני ה'.

ומבוא בשם הרמ"ק רבי לוי יצחק במבאדריטשוב זי"ע ועכ"א" שהיה מולו קודש קדשים והיה מולו שן קודש, ופי' קודם התפלה בשבת קודש אמר בלשון קדש "היינט גייט מען זיך ערן מיט דעם באנדיגער", כי היה לו לטונוט ובטויים קדושים, ופעמים רבות היה מוכנה את השי"ת בתואר 'דעבראמדיגער' [ומטעם זה היה שם משפחתו מידוע] ועבודת התפלה אצלו היתה קודש קדשים, וצדיקים אמרו עליו שכבר כשאמר 'זכרות עמו הברית' כבר זכה להתראות עם השכינה הק'. והעבודת התפלה שלו היתה עבודה נפלאה ביותר, ואולי ויעה נטפו ממנו עד כדי כך שבשעת קריאת התורה היו צריכים להרחיק ממנו את הספר תורה שלא יפסל הס"ת ח"ו מרוב הויעה שנטפה ממנו מחמת עבודת הקודש. וכשהחזיר את הספר תורה אחר הקריאה היו צריכים לבקור את הספר תורה בסדינים רבים כדי שזיעתו לא תפסול את הס"ת. ואם כן בודאי נוכח לתאר את עבודת התפלה של יעקב שלימא אין לנו שום השגה איך היה עבודת התפלה שלו, באיזה דביקות התפלל, ובאיזה אש קודש התפלל, ובאיזה אהבת ה' התפלל, עד שכביכול התראה ונפגש עם הבורא כל העולמים.

ועפ"י פשוט י"ל עוד, שהרי יעקב אבינו ע"ה היה שריו במצב קשה מאוד ובצרות גדולות, והרי בטבע אדם שיש לו צרות אינו יכול לישון, כי אין לו מנוחה. ואם כן יעקב אבינו שרצה להקים בית והוצרך להרחיק נדוד כדי למצא את זיווגו ואין לו פרוטה אחת, וצריך ללכת יחידי אל מקום שבו דרים רשעים ורמאים, תחת אשר עד עתה היה במחיצת האבות הקדושים ושם ועבר, והוא צריך לצאת לקרב למלחמת מצוה ולהלחם כשהוא יחידי, אדם מה אינו יכול לישון כי אין לו מנוחה, אבל תחת זאת יעקב אבינו היה רגוע ושמח ושקע בתרדמה, כמו שנאמר 'וישן שם כי בא השמש, ויקח מאבני המקום וישם מראסתי וישכב במקום ההוא' (בראשית כח, יא) ולא זו בלבד אלא שהשינה הזאת היתה שינה קדושה עד למאד, כי זכה להשיג ולראות מראות אלוקות בדברים שאי אפשר לתאר ולהשיג, ובאותה הלילה ישן יעקב אבינו במנוחת הנפש - הוא אינו חושש משום דבר בעולם, כי השי"ת עמו וממילא יש לו את הכל, והשי"ת בודאי יעזור, והוא ישן רגוע במנוחה ובשמחה.

ורש"י דקדק בפסוק 'וישכב במקום ההוא' - לשון מיעוט, באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה שהיה עוסק בתורה, ע"כ.

וכבר הקשו שהרי אחז"ל (נדרים טז, א) שהנשבע שלא ישן ג' ימים, מלקין אותו וישן לאלתר, מפני שזו שבועת שוא, כי אין אפשרות לאדם שלא לישן ג' ימים, וא"כ איך יתכן שלא ישן י"ד שנים, כי אף שיעקב אבינו היה קודש קדשים, אבל בעולם הזה היה בשר ודם.

ויפגע במקום, יש כמה פירושים בביאור תיבת 'ויפגע' כמו שפירש"י, והביא שרבותינו פירשו לשון תפלה כמו 'ואל תפגע בו' (ירמי' ז, טז) ולא התייאש, אלא התחזק והתפלל לפני ה'. וזה הרמז בכך שיעקב אבינו ע"ה תיקן תפלת ערבית, ואפי' בומן ערבית כשהחושך שורר בעולם, ויש מצב חשוך מכל הצדדים, מ"מ אין יאוש בעולם כלל, אלא צריך להתחזק ולהתפלל אל ה', ובודאי יעזור השי"ת.

והתפלה צריכה להיות מתוך שמחה, ואפי' כשמתפללים מתוך בכיות, שמעלת התפלה מתוך בכיה גדולה היא מאוד, אך גם תפלה מתוך בכיה צריכה להיות מוקפת בשמחה גדולה. ומעלת התפלה מתוך שמחה גדולה היא חשובה ונעלית מאוד. והשמחה שישמח תהיה על כך שאפי' שבמצב קשה לא נפל לדויעות היואוש, אלא התחזק להתפלל לפני בורא כל העולמים.

והנה המשמעות הפשוטה של 'ויפגע במקום' היא שהגיע ומצא את אותו המקום, כמו ב' אנשים שמוצאים זה את זה, ואמנם יש עוד כמה אופנים לפרש תיבת 'במקום', והפי' הפשוט הוא כמ"ש רש"י, ויפגע במקום - לא הוכיר הכתוב באיזה מקום, אלא במקום הנוכח במקום אחר, הוא הר המוריה שני בו וירא את המקום מרחוק (בראשית כב, ד) עכ"ל. וזהו מקום קודש הקדשים והתפלה באותו מקום מתקבלת ביותר, כי שם המקום המיוחד לקבלת התפלות וזה שער השמים, והוא עת רצון נפלא להתפלל במקום הזה.

ועוד רמז יש בתיבת 'במקום', שאפי' במצב ובמקום הקשה הזה שיעקב אבינו היה שריו בו, מקום של מוצר שאי אפשר לנו לתאר כלל, מן המוצר קראתי י-ה עניי במרחב י-ה, אעפ"כ הלך, מפני שרצה לקיים רצון הבורא ית"ש, להקים בית קדוש, דורות קדושים - שבטי י-ה, והוא הולך בגפו בעירום ובחוסר כל, והולך לחרון למקום הרשעים והרמאים עובדי ע"ז רח"ל, לבן הארמי וחבר מרעיו. וע"ז נאמר 'ויפגע', 'במקום', כלומר שאפי' במצב ובמקום שבו היה יעקב אבינו שריו, מ"מ לא נפל ליואוש, אלא התחזק להתפלל לפני ה' מתוך שמחה, חס ושלום לית אנא מובד סברי, עזרי מעם ה'.

ונאמר בתהלים (קמו, ה) 'אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלקיו', ולכאן יש לקדקד למה נקט 'אשרי שא-ל יעקב' דוקא, ולמה לא אמר א-ל אברהם או א-ל יצחק. ובה"ה"ק יש פירושים על אין סוף, ובפשוטו י"ל שיעקב הוא רמז לכלל ישראל, שנקראים בשם 'יעקב', כמ"ש (דברים לב, ט) 'כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו', וכן נאמר (תהלים קלח, ד) 'כי יעקב בחר לו י-ה ישראל לסגולתו', ויעקב הוא שם לכלל ישראל, וזה פירוש הפסוק 'אשרי שא-ל יעקב בעזרו', דהיינו אשרי מי שהא-ל של כלל ישראל בעזרו.

אמנם יתכן לפרש עוד שהמונה על יעקב אבינו ע"ה, להוכיח את המצב שהיה יעקב אבינו באותה שעה שהלך לחרן אל לבן הארמי והיה שריו בצרות גדולות רח"ל, והיה מחוסר כל, ועם הכל התחזק והיה 'שברו על ה' אלקיו', ולכאן זכה שהשיג נוען היה בעזרו, כמו שאמר יעקב אבינו כשהוא לאריך נוען (בראשית לב, יא) 'כי במקלי עברת את הירדן ועתה הייתי לנשי מתנוה' כי חזר לאריך נוען עם משפחות של בנים קדושים שבטי י-ה. והור עם רכוש גדול שאי אפשר לתאר, ויתכן שעוד חזר ברכוש גדול יותר ממה שיצא מבית אביו ומה שהיה לו קודם שאליו גזל ממנו את ממונו.

וזה הביאור בפסוק 'אשרי מי שא-ל יעקב בעזרו', להוכיח את הבחינה של יעקב אבינו ע"ה, שכשם שהשי"ת היה בעזרו של יעקב אבינו ע"ה באותה שעה במצב הקשה שהיה שריו בו, כן השי"ת עזר ומושיע ומגן לכל אחד ואחד במצב שלו. וכשם שיעקב אבינו התחזק והיה 'שברו על ה' אלקיו', שלא נשבר ולא התייאש, אלא התחזק בבורא כל העולמים, ונתחזק באמונה

הנלווא דצדיקא

יום שב"ק ט' מסל - רבי דוב עבר האמצעי ב"ר שניאור זלמן מליובאוויטש (תקפ"ה) רבי יצחק ב"ר דוד גריסהאבר אב"ד פאקש - מקל נעם/קונט' תפילין (תקצ"ג) רבי יעקב אריה מנעשני ב"ר מרדכי מסטביחוב (תרס"ה) רבי נחום מטאטלא ב"ר מרדכי. רבי אליעזר ב"ר אליהו יהושע געלדצייער - ר"י אור ישראל (תשס"ה)

יום א' מסל - רבי משה שפירא מסלאוויטא ב"ר פנחס מוקרין (תקצ"ה) - רבי פנחס מנחם אלעזר מפולין ב"ר בנימין אליעזר יוסטמן ב' שפתי צדיק (תרפ"א) רבי משה יוסף ואהרן מנטביה ב"ר אברהם דוד אב"ד בוטשאטש (תרצ"ה) רבי מנחם נחום מהוסאיטין-למברג ב"ר שלום יוסף (תשנ"ג) רבי נחום מרדכי ב"ר צבי חיים עפשטיין ב' לבוש מרדכי וי"י סלבודקה וחבריו (תרצ"ה) רבי איסר זלמן ב"ר ברוך פרץ מלצר ב' אבן האל (תשי"ח) - רבי יעקב יצחק הלוי לנדא ב"ר יקותיאל זלמן מדראבהיטש - ב' אמרי ברברי ואב"ד דיקלא ופרשבורג (תקצ"ג) רבי יצחק מסידיגורה - ריינוב ב"ר ישראל (תרפ"ה) רבי שמואל מרדעס ב"ר צבי חיים מפוזנא (תקצ"ה) רבי יחיאל ב"ר אהרן הלר ב' עמודי אור (תשי"ג)

יום ב' י"א מסל - רבי שלמה ב"ר יחיאל לוריא המהרש"ל מלובלין (ח' של"ה) רבי אברהם דוב מאוויטש בעל הבת עין ב"ר דוד (תר"א) - האמורא רבינא בריה דרב הונא (ר' רס) רבי ישראל ב"ר שמואל אליהו טאוב ממודיין ב' דברי ישראל (תרפ"א) רבי שלמה זלמן יוסף מוויזשניצקי ב"ר אברהם (תרצ"ה) רבי דב בער מלעז ב"ר ישראל מרז'ין (תרצ"ה) רבי ישראל אריה מפרמישלאן ב"ר צבי מסדיקוב (תרצ"א) רבי ישראל פרידמאן מטשורטקוב ב"ר דוד משה (תרצ"ה) רבי יחיאל מיכל האגר מהורודנקא ב"ר ברוך מוויז'ין ובנו רבי ברוך הי"ד (תשנ"ג) - ראובן ב' יעקב אבינו ע"ה (ב' קצ"ד) רבי יעקב יצחק מואבנא ב"ר ישראל אלימלך (תרצ"ה) רבי מנחם נחום משפנישט ב"ר ישראל מרז'ין (תרצ"ה) רבי דוד ב"ר מסעוד אבוחצירא (תרס"ה) רבי יעקב משה מוולברג ב"ר ישיכר בעריש (תרע"ה) רבי שאול ראזנברג אב"ד ראפענשט ב"ר מרדכי אב"ד גירבאטור וטערצאל - שו"ת מחדת שאול (תרס"ה) רבי יצחק מאזארנין הי"ד ב"ר ברוך מאיר - חתן ר"י מאלעסק (תש"א) רבי מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש אב"ד צידין - החייון והתקיון שו"ת הלקת יעקב (תשל"י) רבי מרדכי מטשורטקוב ב"ר מנחם נחום טברסקי מלאיעזר (תרצ"ה) רבינו יהודה הנשיא בן רבן שמעון ב' שמועין (ב' ראזנברג) רבי משה ב"ר לייב אב"ד דארמזשטאט - חתן ר"ש ורשטיימר מוויזא (תקצ"ג) רבי יחיאל מיכל מברנבו ב"ר דוד הלוי מטשעפין (תר"ש) רבי שמחה בונם ב"ר אברהם שמואל בנימין סופר ב' שטט סופר מפרסורג (תרס"ה) רבי דוד טווערסקי מסקירא ב"ר יצחק (תרע"ה)

מאוצר הקודש

מורן רבינו שליט"א

עובדות קודש מהרה"ק בעל בת עין מאווריטש זי"ע – י"ב כסלו (תר"א)

ביום י"ב כסלו הוא יומא דהילולא של הרה"ק בעל בת עין, הרבי ר' אברהם דוב ב"ר דוד מאווריטש זי"ע, וכידוע שהוא לא הניח אחריו בנים, וממילא הוא הרבי והאב של כל בני ישראל.

ידוע שהיה פועל ישועות בקרב הארץ, ומסופר בעת שהיה רעש האדמה בעיה"ק צפת ת"ו בשנת תקצ"ז, ונגרם חורבן גדול ונפלו בתים רבים ונהרגו הרבה נפשות רח"ל, והוא היה בבית המדרש באותו הזמן, ואמר לכל המתפללים שהיו באותה שעה בביהמ"ד שכולם יתאספו בסמוך אליו, ועי"ז לא יאונה להם כל רע, וכל בית המדרש נחרב, ורק סביב מקום עמידתו נשאר ביהמ"ד על תילו, וכולם ניצלו ממות לחיים. ועד היום רואים את הסימן באותו ביהמ"ד, כי חזרו ובנו את בית המדרש, אבל הנס ניכר כי אפשר לראות עד היכן הביהמ"ד בנוי בנין ישן, ומהיכן בנוי בנין חדש, וכך היה בעזרת ה' שומר פודה ומציל לישראל.

אחר הרעש התייצב הרה"ק הבת עין כמנהיג העדה ונחלץ חושים במסירות לבנות הריסות העיר, ושלח אגרות ומכתבים לבני הגולה לעורר את לבם להחיש עזרה לקודש, וביקש מהם

לשלוח לארה"ק נדבות לבם למען החיות את נפש העם שנשארו בעירום ובחוסר כל, ולרפאות את החולים והכאובים.

ומסופר על א' מגדולי תלמידי הרה"ק בעל בת עין זי"ע, ה"ה הרה"ג ר' שמואל העליר זצ"ל שהיה רב העיר צפת, שהיה צדיק וגאון, והרה"ק בעל בת עין זי"ע שהיה אוהב ישראל גדול, ציוה עליו שילמד להתעסק ברפואות כדי להיות לעזרה והצלה לבני העיר, ועקב כך שהיה חכם ובעל כשרון גדול והיה לו כח התורה, הצליח ללמוד את חכמת הרפואה, היה לו הצלחה רבה בענייני רפואות, ורפא הרבה חולים מבני".

הרה"ק בעל בת עין היה חתנו של הרה"ק רבי נתן נטע מאביריטש זי"ע שהיה מתלמידי הבעש"ט הק', ואחר פטירתו נתמנה לאב"ד אביריטש. ולאחר ארבעים שנה עלה לארה"ק.

מתחילה כשעלה לארה"ק היה בדעתו להתגורר בעיה"ק ירושלים ת"ו, ולא בא לעיה"ק צפת ת"ו אלא לביקור ולא חשב לקבוע דירתו שם,

אך כשראה את האמונה ואת התמימות של בני העיר צפת, החליט לקבוע את מושבו שם.

ובין השאר סיפר שכאשר היה שם בערב חג הסוכות, שמע אשה אחת מהנשים הצדקניות שבעיר צפת, שעמדה על הגג, וקראה לבעלה וביקשה ממנו שיעזור לה להוריד את המחצלות מן הגג, באמרה כי הנה עוד מעט ביום שמיני עצרת יתחילו לומר משיב הרוח ומוריד הגשם, ובודאי יעזור השי"ת וירדו גשמים תיכף ומיד, והמחצלות עלולים להתקלקל, ולכן צריך להזדחזח להוריד את המחצלות מן הגג.

וכאשר ראה הרה"ק בעל בת עין זי"ע את האמונה והתמימות הזאת, החליט לקבוע את דירתו שמה בעיה"ק צפת.

כידוע היה מתלמידי של הרה"ק בעל מאור עיניים זי"ע ובנו הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע.

ויעזור השי"ת שזכותו חכות כל הצדיקים הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, וירחם עלינו השי"ת וימלא משאלותינו במידה טובה ישועה ורחמים.

בסוף הספיק **בת עין** (ליקוטים ד"ה בעת) כי וול"ק, בעת יארצייטו (כ"ד טבת) של ההרונים שנהרגו ברעידת הארץ בעיר צפת תובכ"א בשנת תקצ"ז, אמר דרוש וסיים בפ"י דברי הגני' בפרק חלק (סנהדרין צח, א) שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא, אימתי בן דוד בא, אמר להם כשיפול השער הזה ויבנה ויחזור ויבנה ויחזור ויפול, ולא יספיקו לבנותו עד שכן דוד בא, ע"כ.

ואמר כי שער"ר ר"ת רע"ש, גם בגימט' צפ"ת, וזה כמה שנים שהיתה רעש גדול ב' פעמים בארץ ונפלו כמה נפשות ר"ל, ואמר שזהו נפילה אחרונה, ועד שלא יספיקו לבנותו, בן דוד בא, אמן בן יהי רצון.

בבת עין (פ' משפטים ד"ה וכו') כשישום כל אחד מיושבי ארץ ישראל אל לבו גודל קדושתה ולא יסיה דעתו מזה כלל, אז בודאי עליו אימה ופחד מהבורא ב"ה ויעבוד אותו בכל לבבו באמת ובתמים, ואז בודאי בשימו לבו בחינת זאת הנ"ל וכו', וקיים תשובו איש וכו'.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברכת מזל טוב נאמנה

הזנו לברך ליידי היקר, ה"ה
הרה"ח ר' יוסף יצחק הי"ד
להגל שמחת נישואי הבת בשעטומ"צ
יהי רצון שזיכה לנחת מכל יוצ"ח ויזכו לבנות בית נאמן בישראל, דורות
ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים עוסקים בתומ"צ, ונוכה לביאת גוא"צ
בב"א.
מבורך ביידידות – שלמה זלמן הורוביץ ומשע' שיחי' – ארה"ב

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידינו היקר והנעלה מחשובי אנ"ש, מסור ודבוק
בכל נימי נפשו לרבוה"ק, ה"ה
הרה"ח ר' משה זאב לב שליט"א
ולבנו ידידינו היקר והנעלה הרה"ח ר' מרדכי לב
לשמחת נישואי הנכדה – הבת עב"ג, בשעטומ"צ.
יה"ר שיוכז לרוב נחת וכוט"ס.

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' אלימלך אלעזר
ב"ר אברהם ישראל ז"ל
ארינברג
נלב"ע י"א כסלו תש"פ
תנצב"ה

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידינו היקר והנעלה מחשובי אנ"ש, מסור ודבוק בכל
נימי נפשו לרבוה"ק, ה"ה
הנה"ח ר' צבי יעקב מאן שליט"א
ולבנו ידידינו היקר והנעלה הרה"ח ר' אשר אנשיל
בארא פאק – ארה"ב
לשמחת נישואי הנכד – הבן עב"ג, בשעטומ"צ.
יה"ר שיוכז לרוב נחת וכוט"ס.

לעילוי נשמות

האי גברא וקירא חבלי נשמת, נחמד ונעים, אשר זכה להסתופף בעל
מורן רבוה"ק מלעלוב זע"א, עיני הנפש ונעים הליכות, לב נקן וצח
ונחבא אל הכלים, ה"ה
הרה"ח משה ז"ל בן ר' מאיר ז"ל
יצחק
נלב"ע י"ב כסלו תשע"ב
תנצב"ה
הונצח ע"י בנו ידידינו היקר שייבלט"א ר' אהרן יצחק הי"ד

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' משה טובי
בן הרה"ח ר' נפתלי
הירצקא ז"ל
נלב"ע י"א כסלו
תשס"ד
ת נ צ ב"ה .

לעילוי נשמות

האי חסידא ופרישא, שריד לדור דעה וממטעניקי השמועה, הייין בבית
המדרש המרכזי של חסידי בעלזא בבני ברק, היה דבוק בל"ג ובעוז
ותעצומות לרבוה"ק מלעלוב כ"ק מורן רבוה"ק הרמ"מ זע"א ולהבחיל"ה
כ"ק מורן רבינו שליט"א, ה"ה
הגאון הצדיק רבי משה העבנר זצוק"ל
בן הרה"ח ר' מרדכי ז"ל
נלב"ע י"ב כסלו תשע"א, תנצב"ה
הונצח ע"י בנו ידידינו הרה"ח ר' יוסף העבנר שליט"א